

ПУГАЧ Алла

аспірант

Національний університет охорони здоров'я України

імені П.Л. Шупика, Київ, Україна

Головний лікар МЦ «Добродій»

БОНДАРЕНКО Анастасія

завідувач кафедри педіатрії, імунології, інфекційних

та рідкісних захворювань, д.м.н., професор

Міжнародний Європейський університет, Київ, Україна

ОБІЗНАНІСТЬ МАЙБУТНІХ БАТЬКІВ ЩОДО ВАКЦИНАЦІЇ

Довідка: Імунізація є одним із наріжних каменів громадського здоров'я. Вакцинація врятувала мільйони життів завдяки захисту окремих людей і населення від інфекційних захворювань [1]. Завдяки вакцинації колективний імунітет став ключовим заходом контролю пандемій у всьому світі, але це не гарантує належне поширення і використання вакцин в повному обсязі [2]. Нерішучість щодо вакцинації, яка визначається як затримка в прийнятті або відмові від вакцинації, незважаючи на наявну можливість, викликає все більше занепокоєння.

Згідно з рекомендаціями Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) щонайменше 95% дітей повинні бути вакциновані для того, аби інфекції не поширювались, жодна дитина не повинна померти від причини, якій можна запобігти. В нашій країні протягом багатьох років відмічається недостатня прихильність до проведення вакцинації і недостатнє охоплення щепленнями як дитячого, так і дорослого населення, що підтверджується періодичним підйомом захворюваності на вакцин-контрольовані інфекції. Фактори, що впливають на охоплення щепленнями, включають доступність медичної допомоги, рівень забезпечення вакцинами, обізнаність батьків щодо необхідності і прихильність до проведення щеплень [3].

Обізнаність батьків щодо щеплень впливає із обізнаності щодо щеплень серед молоді, які невдовзі можуть стати батьками. Саме тому вивчення ставлення молоді/майбутніх батьків, до вакцинації дітей, аналіз чинників, які і визначають це ставлення, найбільш прийнятні інформаційні канали і моделі впливу на свідомість батьків є предметом особливого інтересу.

Мета: оцінити наміри молоді вакцинувати їхніх майбутніх дітей та фактори, які впливають на прийняття рішення.

Дизайн дослідження. Розроблена гугл-форма з 20 питаннями. Дані отримано з он-лайн опитування, проведеного серед молоді, які ще не мають дітей. Питання стосувалися ставлення до імунопрофілактики, а також інформації про вік, стать та рід занять опитуваних (окремий інтерес представляють ті, що мають або здобувають медичну освіту). Гугл-форма була розповсюджена серед студентів різних вишів та їхніх друзів за допомогою соціальних мереж.

Результати: Загалом в опитуванні взяло участь 145 студенти, з них 79,5% з охорони здоров'я та 20,5% з немедичних секторів. Більшість тих, що взяли участь в опитуванні жіночої статі, віком від 18 до 30 років.

Згідно з отриманими даними, народивши дітей, 77,2% респондентів виявили бажання інвестувати кошти в профілактику захворювань і насолоджуватись повноцінним життям, тоді як майже 8% вважають за доцільне лікувати, ті захворювання, що вже трапились, а більше 14% поки не можуть визначитись із медичною тактикою.

Ставлення до вакцинації в цілому у 81% позитивне; у 16% із застереженням, більше 2% не можуть визначитись і майже 1% мають негативне ставлення. Суттєвої різниці між медиками і немедиками не виявлено.

По ставленню до вакцинації майбутніх дітей було визначено чотири чітких групи: «беззаперечні акцептори» 57% респондентів вказали, що мають намір вакцинувати своїх майбутніх дітей всіма доступними в Україні вакцинами, 43,9% – «обережні акцептори» оберуть лише обов'язкові щеплення; 8,8% точно не визначились, а трохи менше 2% «відмовники» від усіх вакцин.

На першому місці серед основних причин потенційної відмови від вакцинації дітей стоїть страх побічних реакцій та поствакцинальних ускладнень; на другому місці недовіра до виробника і на третьому пересторога через так звані протипокази. При опитуванні також встановлено, що при визначенні протипоказань до вакцинації майбутньої дитини, респонденти найбільше будуть прислухатись до думки таких спеціалістів: педіатра – 87,7%; імунолога – 56,1% сімейного лікаря 46,5%.

В епоху інтернету та масової комунікації люди стали головними суб'єктами власного здоров'я, і їх потрібно визнавати та інформувати належним чином. Серед всіх опитаних респондентів 57% вказали, що отримують інформацію щодо вакцинації від свого лікаря, а більше 40% з просторів інтернету. Тому веб-сайти проти вакцинації можуть значною мірою вплинути на їхнє рішення щодо щеплень. Оскільки більшість із цих веб-сайтів використовують наративи для перебільшення передбачуваного ризику несприятливих подій, подібні свідчення з описом негативного досвіду побічних явищ після вакцинації легкі для розуміння та дуже емоційні [4-5]. Натомість, поточні інструменти, які використовуються медичною спільнотою, подають інформацію, що ґрунтується на статистичних даних чи дослідженнях, які складніше передати та зрозуміти. Тому багато респондентів (майже 45%) вважають за доцільне обов'язково робити лабораторні обстеження перед вакцинацією, що, на їхню думку, може забезпечити їх від небажаних поствакцинальних реакцій. Але така поведінка батьків перед вакцинацією дітей не тільки не ефективна, а може бути навіть шкідлива, бо затвердженого переліку лабораторних обстежень не існує, а зволікання з своєчасною вакцинацією може негативно відобразитись на стані здоров'я дитини.

Висновки

1. Загалом прихильність до вакцинації серед молоді задовільна, суттєвої різниці між медиками і не медиками не виявлено.

2. Для максимального захисту дітей від вакцин-керованих інфекцій педіатри мають ефективно консультиувати батьків щодо переваг вакцин та ризиків відкладення або відмови від вакцинації.

3. Щоб покращити розуміння та користь від вакцин серед широкого загалу, а також зменшити вагання/відмову від вакцинації, освіту з вакцинації слід починати як частину здорового способу життя та профілактики захворювань задовго до вишу, знаходячи доступні способи подання інформації. продовжувати після завершення медичного і не медичного навчання.

4. Базові знання щодо вакцин мають бути включені до навчальної програми не лише медичних, а і не медичних вишів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Всесвітня організація охорони здоров'я. Ефективність, дієвість і захист вакцини; 2021.: <https://www.who.int/news-room/feature-stories/detail/vaccine-efficacy-ef...> .

2. Чи настав час вакцинації стати вірусною? Філіп, Рой К. MD; Шапіро. Педіатричний журнал інфекційних хвороб 35(12):p1343-1349, грудень 2016 р .
3. Боярчук ОР, Міщанчук ВА. Оцінка факторів, які впливають на ставлення батьків до імунопрофілактики. Сучасна педіатрія. Україна. 5(109): 19-23.
4. Фактори, що впливають на наміри щодо вакцинації проти COVID-19 серед студентів коледжу: перехресне дослідження в Індії.
5. Jain L, Vij J, Satpathy P, Chakrapani V, Patro B, Kar SS, Singh R, Pala S, Sankhe L, Modi B, Bali S, Rustagi N, Rajagopal V, Kiran T, Goel K, Aggarwal AK, Gupta M , Падхі Б.К.Фронт охорони здоров'я. 15 грудня 2021;
6. Роль батьків і опікунів щодо вакцинації дітей в Албанії: оцінка предикторів вагань щодо вакцини. Джіні Е., Морамарко С., Карестія М. Ц., Ченко Ф., Іллі А., Мехметі І., Паломбі Л., Буономо Е., Енн Іг. 2023, січень-лютий;35(1):75-83.